

Rámcový návrh legislatívnych úprav zákona o sociálnych službách (február 2017)

I. VÝCHODISKÁ

Predkladaný návrh vychádza zo záväzku z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2016-2020, *ide najmä o zefektívnenie systému viaczdrojového financovania sociálnych služieb, podporou zavedenia príspevku podľa stupňa odkázanosti pre všetkých zriaďovateľov rovnako podporu procesu deinštitucionalizácie sociálnych služieb.*“

V dôsledku rozdelenia kompetencií pri decentralizácii sociálnych služieb do pôsobnosti VÚC a obcí, prešli do pôsobnosti obcí aj zariadenia sociálnych služieb, ktorých ekonomická náročnosť prevádzkovania prekračovala rozpočtové možnosti najmä menších obcí (napr. súčasné zariadenia pre seniorov, či zariadenia opatrovateľskej služby). Zároveň, keďže aj finančná podpora neverejných poskytovateľov sociálnych služieb je založená na princípe, že finančné príspevky poskytuje ten samosprávny orgán, do koho zákonom o sociálnych službách delenej pôsobnosti poskytnutie alebo zabezpečenie poskytnutia sociálnej služby patrí, obce iba sporadicky zabezpečovali v rámci svojej samosprávnej pôsobnosti poskytovanie finančných príspevkov neverejným poskytovateľom sociálnych služieb na lokálnej úrovni. Uskutočnená fiškálna decentralizácia, ktorá vytvorila podmienky na financovanie samosprávnych pôsobností obcí a vyšších územných celkov, vychádzala z hľadiska nastavenia „parametrov“ pokiaľ ide o úroveň financovania obcí v sociálnej oblasti na úseku sociálnych služieb, len z nákladovosti výkonu ich pôsobnosti pri poskytovaní opatrovateľskej služby (nezohľadňovala nákladovosť prevádzky tzv. „kamenných zariadení sociálnych služieb“ ani nákladovosť finančnej podpory neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v rozsahu pôsobnosti obcí).

Z vyššie uvedeného dôvodu a v záujme zabezpečenia dostupnosti a dlhodobej finančnej udržateľnosti sociálnych služieb na lokálnej úrovni vybrané kompetencie obcí v oblasti spolufinancovania sociálnych služieb na lokálnej úrovni tak verejných poskytovateľov, ako aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na seba prebralo ministerstvo rozšírením svojich zákonom ustanovených pôsobností. Keďže obciam nemožno bez zabezpečenia finančných prostriedkov ukladať nové povinnosti, zabezpečovalo a aj zabezpečuje ministerstvo zdroje aj na financovanie rozvoja sociálnych služieb v pôsobnosti obcí, či už zo štátneho rozpočtu, alebo prostredníctvom národných projektov (napríklad niektoré sociálne služby krízovej intervencie, domáca opatrovateľská služba).

II. NÁVRH ZMIEN

1. Financovanie sociálnych služieb

Návrh zmien v systéme financovania vychádza z právnej kvalifikácie poskytovania sociálnych služieb v Slovenskej republike ako výkonu samosprávnej pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov.

V záujme zabezpečenia účelnosti a adresnosti poskytovanej finančnej podpory, tento návrh v spôsobe určenia finančného príspevku novo zohľadňuje štruktúru prijímateľov sociálnej služby z hľadiska stupňa ich odkázanosti na pomoc inej osoby pri sebaobsluže v konkrétnom zariadení a formu poskytovanej sociálnej služby.

Zámerom návrhu zmien systému financovania sociálnych služieb by malo byť:

1. zabezpečiť **udržateľnosť a dostupnosť sociálnych služieb vzhľadom na zvyšujúci sa oprávnený dopyt po sociálnych službách a zvyšovanie nákladovosti poskytovaných sociálnych služieb (najmä náklady osobnej starostlivosti- mzdové a ostatné osobné náklady na zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby),**
2. vytvorenie manipulačného priestoru v rozpočtoch obcí a vyšších územných celkov (zavedením finančného príspevku *na spolufinancovanie sociálnej služby určeného podľa stupňa odkázanosti zo štátneho rozpočtu aj pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na regionálnej úrovni vznikne úspora v rozpočtoch VÚC pri vynakladaných finančných prostriedkoch na finančnú podporu neverejných poskytovateľov sociálnych služieb*) na:

a) poskytovanie a zabezpečovanie ďalších druhov sociálnych služieb vo verejnom záujme v rámci ich pôsobnosti a

b) podporu procesu deinštitucionalizácie sociálnych služieb rozvojom sociálnych služieb komunitného charakteru.

1.1 Skutkový stav:

V súčasnosti MPSVR SR poskytuje zo svojej rozpočtovej kapitoly finančné príspevky na poskytovanie SS v zariadení **len na lokálnej úrovni**, bez ohľadu na formu poskytovanej sociálnej služby (celoročnú, týždennú, ambulatnú) rovnakú výšku finančného príspevku na počet miest podľa registra poskytovateľov sociálnych služieb, v členení podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb nasledovne:

Tabuľka č. 1

Verejní poskytovatelia – obce, mestá - druh sociálnej služby	Výška finančného príspevku na jedno miesto v zariadení na mesiac	Neverejní poskytovatelia - druh sociálnej služby	Výška finančného príspevku na jedno miesto v zariadení na mesiac
nocľaháreň	120 eur	nocľaháreň	120 eur
Útulok	120 eur	zariadenie pre seniorov	320 eur
domov na pol ceste	150 eur	zariadenie opatrovateľskej služby	320 eur
zariadenie núdzového bývania	150 eur	denný stacionár	184 eur

zariadenie dočasnej starostlivosti o deti	180 eur		
zariadenie podporovaného bývania	200 eur		
zariadenie pre seniorov	320 eur		
zariadenie opatrovateľskej služby	320 eur		
rehabilitačné stredisko	184 eur		
domov sociálnych služieb	330 eur		
špecializované zariadenie	330 eur		
denný stacionár	184 eur		

Finančné príspevky sa poskytujú na **registrovanú kapacitu zariadenia (teda na každé miesto) a sú určené na spolufinancovanie ekonomicky oprávnených nákladov spojených s poskytovaním** sociálnej služby (mzdy, odvody do poisťovní, tovary a služby, prenájom priestorov, energie, vodné, stočné, údržbu zariadení).

Pri sociálnych službách podmienených rozhodovaním o odkázanosti na konkrétny druh sociálnej služby v správnom konaní v pôsobnosti VÚC (pobytové či ambulantné domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia, zariadenia podporovaného bývania a rehabilitačné strediská), je príspevok pre neverejných poskytovateľov týchto služieb zložený z dvoch zložiek – finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby. Tieto finančné príspevky sa poskytnú nárokovovo iba v prípade, ak VÚC o poskytovanie sociálnej služby prijímateľovi tejto sociálnej služby neverejného poskytovateľa požiada. Rovnaký prístup je aj pri spolufinancovaní sociálnych služieb, ktoré nie sú podmienené rozhodovaním o odkázanosti na konkrétny druh sociálnej služby v správnom konaní, kde VÚC poskytuje finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, ktorého výška je v zásade odvodená od vynakladaných nákladov na porovnateľnú sociálnu službu poskytovanú v pôsobnosti VÚC.

Na sociálne služby podmienené rozhodovaním o odkázanosti na konkrétny druh sociálnej služby v správnom konaní v pôsobnosti obce (pobytové či ambulantné zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby a denné stacionáre), poskytuje ministerstvo finančný príspevok na jedno miesto v pevne určenej výške, pričom táto výška príspevku pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na počet miest v registri poskytovateľov sociálnych služieb je v zásade nároková. Obec už nemá ustanovenú povinnosť poskytnúť neverejným poskytovateľom týchto druhov sociálnych služieb finančný príspevok na odkázanosť ani finančný príspevok na prevádzku, aj keď má zo zákona povinnosť tieto služby poskytovať alebo zabezpečovať.

Ministerstvo poskytuje obci aj finančný príspevok na financovanie sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania, rehabilitačnom stredisku, domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení, ak obec poskytuje sociálnu službu v tomto zariadení, alebo ak obec zriadila alebo založila takéto zariadenie (ide teda len o verejných poskytovateľov týchto druhov sociálnych služieb, a to len na lokálnej úrovni).

Zo sociálnych služieb krízovej intervencie ministerstvo poskytuje na lokálnej úrovni finančný príspevok na spolufinancovanie sociálnej služby v nocľahárni na rovnakom základe verejnému aj neverejnému poskytovateľovi sociálnych služieb a túto službu spravidla ako jediné finančne zabezpečuje. Zároveň ministerstvo poskytuje obci finančný príspevok na financovanie

sociálnej služby v útulku, domove na polceste, zariadení núdzového bývania (ide teda len o verejných poskytovateľov týchto druhov sociálnych služieb, a to len na lokálnej úrovni).

Problémom súčasného systému financovania je teda nerovnaký prístup k zriaďovateľom na lokálnej úrovni a na regionálnej úrovni. Ministerstvo v podstate už v súčasnosti priamo financuje 80% všetkých ambulantných miest v Slovenskej republike (cca 8000 miest sumou 184 Euro, pričom počet miest neustále narastá) a asi 50% všetkých pobytových miest (cca 20 000 miest sumou 320 Euro/mesiac). Zároveň prostredníctvom národných projektov financuje terénne služby krízovej intervencie v pôsobnosti obcí.

V súčasnosti je výška finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, ktorú poskytujú za ustanovených podmienok neverejným poskytovateľom sociálnych služieb v rozsahu svojej samosprávnej pôsobnosti obce a VÚC stanovená v prílohe zákona v pevne určených výškach, pričom tieto výšky sa nezmenili od nadobudnutia účinnosti zákona.

Stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby	Výška príspevku pri poskytovaní pobytovej sociálnej služby a ambulantnej sociálnej služby/mesiac	Výška príspevku pri poskytovaní terénnej sociálnej služby/mesiac
II. stupeň	62,21 eura	89,82 eura
III. stupeň	124,41 eura	179,68 eura
IV. stupeň	177,65 eura	269,47 eura
V. stupeň	248,82 eura	359,29 eura
VI. stupeň	310,99 eura	449,18 eura

1.2 Návrh zmien:

A Pobytová sociálna služba (ide o služby s posudzovaním odkázanosti, to znamená, že občan má vydané rozhodnutie o odkázanosti na SS- novo sa bude zo štátneho rozpočtu spolufinancovať poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou neverejným poskytovateľom týchto sociálnych služieb **na lokálnej úrovni i regionálnej úrovni na rovnakom základe, ako spolufinancovanie týchto sociálnych služieb obciam**)

- zmena v spôsobe spolufinancovania z prostriedkov štátneho rozpočtu - príspevok na nasledujúci rozpočtový rok sa poskytne podľa reálnej obsadenosti miest v čase podania písomnej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku a nie podľa registrovanej kapacity. Za obsadené miesta v zariadení sa budú považovať miesta, na ktorých sa za podmienok ustanovených týmto zákonom:

- a) poskytuje sociálna služba na základe uzatvorenej písomnej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, s dohodnutým časom poskytovania tejto sociálnej služby najmenej tri mesiace alebo

- b) začne poskytovať sociálna služba v príslušnom rozpočtovom roku, ak nie je miestom podľa písmen a); tieto miesta sa budú považovať za obsadené miesta najviac však v počte 10 % miest z počtu miest podľa písmena a).

- finančný príspevok bude účelovo určený na pokrytie časti nákladov na mzdy a odvody zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby len do výšky týchto nákladov zodpovedajúcej regulácii týchto miezd pri výkone práce vo verejnom záujme. Výška finančného príspevku bude v zásade určená podľa štruktúry prijímateľov sociálnej služby v konkrétnom zariadení z hľadiska stupňa ich odkázanosti v čase podania písomnej žiadosti o poskytnutie tohto príspevku. Pre jednotlivé stupne odkázanosti na pomoc inej osoby pri sebaobsluže navrhujeme výšku FP stanoviť ako **násobok zo sumy minimálnej mzdy platnej v čase podania žiadosti ministerstvu**, čím bude zabezpečená zodpovedajúca medziročná valorizácia príspevkov. Naviazanie FP na výšku minimálnej mzdy je ustanovené vzhľadom na účelové určenie použitia príspevku (viazané na mzdy a odvody zamestnancov) ..
- garantovaná adresná spoluúčasť prostriedkov štátneho rozpočtu realizovaná **na rovnakom základe pre verejných aj neverejných poskytovateľov sociálnej služby** na lokálnej úrovni a pre neverejných poskytovateľov sociálnej služby na regionálnej úrovni,
- pobytovým zariadeniam neverejných poskytovateľov bude na lokálnej úrovni novo poskytovaný ako zdroj spolufinancovania aj finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, avšak s novým spôsobom jeho určenia; pokiaľ ide o regionálnu úroveň bude naďalej poskytovaný ako zdroj spolufinancovania aj finančný príspevok na prevádzku od VUC, avšak s novým spôsobom jeho určenia (bude zohľadňovať priemerný príjem z ministerstvom poskytnutého finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou na túto sociálnu službu poskytovanú v pôsobnosti verejných poskytovateľov za predchádzajúci rozpočtový rok, zverejnený ministerstvom) .

B Ambulantná sociálna služba (ide o služby s posudzovaním odkázanosti, to znamená, že občan má vydané rozhodnutie o odkázanosti na SS- novo sa bude zo štátneho rozpočtu spolufinancovať poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou neverejným poskytovateľom týchto sociálnych služieb **na lokálnej úrovni i regionálnej úrovni** na rovnakom základe, ako spolufinancovanie týchto sociálnych služieb obciam)

Ak ide o ambulatnú sociálnu službu v zariadení, štruktúra prijímateľov sociálnej služby z hľadiska stupňa ich odkázanosti na pomoc inej osoby pri sebaobsluže sa neposudzuje vo väzbe na konkrétne miesto, ale za celkový počet miest, na ktorý je finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou, určený. Štruktúra prijímateľov podľa prvej vety sa určí na základe podielu s týmito prijímateľmi dohodnutého času poskytovania sociálnej služby v hodinách počas pracovného dňa v členení podľa im priznaných stupňov odkázanosti, z celkového časového rozsahu poskytovanej sociálnej služby týmto prijímateľom, ktorý zodpovedá ôsmim hodinám ambulantnej prevádzky v tomto zariadení na každom prevádzkovanom mieste.

Navrhuje sa nový spôsob stanovenia príspevkov pre jednotlivé stupne odkázanosti tak, aby systém v sebe obsahoval aj valorizáciu výšky príspevkov. Výška príspevkov pre najvyššie stupne odkázanosti sa oproti súčasnému stavu zvýši. Zároveň sa navrhuje stanoviť nižšia výška príspevku pri poskytovaní sociálnej služby ambulantnou formou na úroveň 50% z pobytovej sociálnej služby pre konkrétny stupeň odkázanosti.

Príklad určenia výšky finančného príspevku na spolufinancovanie poskytovania sociálnej služby v zariadení ministerstvom podľa jednotlivých stupňov odkázanosti a obcou na spolufinancovanie opatrovateľskej služby podľa jednotlivých stupňov odkázanosti a im zodpovedajúceho časového rozsahu poskytovania OS:.

Stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby	Násobok minimálnej mzdy pre určenie výšky finančného príspevku pri poskytovaní pobytovej sociálnej služby /mesiac/ miesto obsadené prijímateľom sociálnej služby	Pri poskytovaní ambulantnej sociálnej služby/mesiac/ miesto obsadené prijímateľom sociálnej služby/v rozsahu 8 hodín denne /sa výška finančného príspevku určí ako 50% zo sumy pre pobytovú sociálnu službu	Výška finančného príspevku pri poskytovaní opatrovateľskej služby/mesiac/ jeden prijímateľ sociálnej služby	
			V rozsahu hod./mesiac	
II. stupeň	0,1 x 435 = 43,5 Eur	21,75 Eur	60 až 120	0,2 (87eur*)
III. stupeň	0,3x 435 = 130,5 Eur	65,25 Eur	120 až 180	0,4 (174eur*)
IV. stupeň	0,5x 435 = 217,5 Eur	108,75 Eur	180 až 240	0,6 (261 eur*)
V. stupeň	0,7x435 = 304,5 Eur	152,25 Eur	240 až 360	0,8 (348 eur*)
VI. stupeň	0,8x 435 = 348 Eur	174 Eur	nad 360	1 x (435 eur*)

C Podpora domácej opatrovateľskej služby

- zavedenie poskytovania finančného príspevku zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MPSVR SR na poskytovanie domácej opatrovateľskej služby na rovnakom základe verejným aj neverejným poskytovateľom, za podmienky, že poskytovateľ sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby bude zároveň registrovaným poskytovateľom domácej opatrovateľskej služby a
  - a) poskytuje pobytovú sociálnu službu v zariadení opatrovateľskej služby s počtom obsadených miest najmenej šesť (posudzovanie obsadenosti miesta bude realizované v rovnakom právnom režime ako na účely finančného príspevku poskytovaného zo ŠR na pobytovú sociálnu službu) ,

- b) poskytuje opatrovateľskú službu alebo bude poskytovať opatrovateľskú službu na základe uzatvorenej písomnej zmluvy o uzatvorení budúcej zmluvy (odkaz na § 50a Občianskeho zákonníka) o poskytovaní sociálnej služby aspoň trom fyzickým osobám, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a ich stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 a minimálny poskytovaný rozsah úkonov sebaobsluhy týmto fyzickým osobám nie je nižší ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby posúdený podľa prílohy č. 3,
- c) predloží písomný záväzok príslušnej obce o tom, že mu poskytne finančný príspevok na prevádzku poskytovanej opatrovateľskej služby na poskytnutý počet hodín opatrovateľskej služby na príslušný rozpočtový rok najmenej vo výške 15 % z výšky finančného príspevku na poskytovanie opatrovateľskej služby na tento rozpočtový rok poskytnutého ministerstvom.

Finančný príspevok na poskytovanie opatrovateľskej služby na mesiac na príslušný rozpočtový rok sa poskytuje vo výške 1, 2 násobku zo sumy mesačnej minimálnej mzdy na predchádzajúci rozpočtový rok najviac na troch 3 opatrovateľov, ktorí poskytujú úkony podľa prílohy č. 4.

Financovanie opatrovateľskej služby bude naďalej realizované v rámci výkonu samosprávnej pôsobnosti obcí, s výnimkou možnosti vyššie uvedenej finančnej podpory zo strany ministerstva poskytovateľom sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby, ktorí sú zároveň poskytovateľmi domácej opatrovateľskej služby., ktorá však bude doplnená spolufinancovaním zo strany obce.

D Sociálne služby bez posudzovania odkázanosti

- Za účelom garancie práva na zabezpečenie základných životných podmienok najmä poskytnutím prístrešia sa budú v *pôsobnosti MPSVR SR* naďalej poskytovať finančné príspevky na *spolufinancovanie vybraných druhov sociálnych služieb poskytovaných na lokálnej úrovni doposiaľ obciam (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, zariadenie núdzového bývania) a neverejným poskytovateľom sociálnych služieb (nocľaháreň)* . finančný príspevok bude účelovo viazaný na spolufinancovanie ekonomicky oprávnených nákladov poskytovateľa (vzhľadom na špecifickú klientelu týchto zariadení krízovej intervencie bude tento príspevok možné použiť nielen na mzdy a odvody zamestnancov ale aj na spolufinancovanie ostatných bežných výdavkov- prevádzkových nákladov – energie, dezinfekčné prostriedky, posteľná bielizeň, hygienické potreby, ...) .
- príspevok sa bude poskytovať na registrovanú kapacitu zariadenia.

E Ďalšie podmieňujúce návrhy súvisiace s problematikou financovania

- podmieniť u žiadateľov, ktorí sú obcou, pre nárok na FP z MPSVR SR predloženie komunitného plánu sociálnych služieb v územnom obvode a prehlásenie súladu podanej žiadosti o FP s týmto komunitným plánom, (ak komunitný plán nebude mať obsahové náležitosti podľa §.... bude sa to považovať ako nepredloženie s nevzniknutím nároku na FP pre nesplnenie podmienok

- neverejní poskytovatelia predložia vyhlásenie príslušnej obce o súlade predloženej žiadosti o FP s komunitným plánom sociálnych služieb , resp. koncepciou rozvoja sociálnych služieb – pre MPSVR SR bude mať toto vyhlásenie odporúčací charakter
- v rámci právnej úpravy komunitného plánu sociálnych služieb a koncepcie rozvoja sociálnych služieb – ustanoviť lehotu pre ich vypracovanie od zverejnenia národných priorít rozvoja sociálnych služieb, ako obsahovú náležitosť ustanoviť aj vlastné zdroje obce, VÚC, spôsob spolufinancovania , konkretizácia potrebných druhov SS, potrebnej kapacity (druh SS, forma, počet miest predpokladaná štruktúra prijímateľov vo väzbe na potreby v území ; do pôsobnosti obce sa navrhuje doplniť predkladanie komunitného plánu VÚC v určenej lehote,
- ako podstatnú náležitosť zmluvy o poskytovaní SS ustanoviť ,ak je poskytovaná ambulantná SS, časový rozsah- dohodnutý počet hodín počas dňa- od – do nie časovým rozpätím, teda nekonkrétne a nepreskúmateľne- v prechodných ustanoveniach lehotu pre prispôbenie jestvujúcich zmlúv ich doplnenie o túto konkretizáciu dodatkom
- V § 72 ods. 5- sa vypustia z ekonomicky oprávnených nákladov ustanovených na účely regulácie úhrady za sociálnu službu, odpisy hmotného majetku a nehmotného majetku, a to vzhľadom na ich majetkovú povahu a charakter a priamy nesúvis s nákladovosťou individualizovane poskytovanej sociálnej služby
- V § 72 ods. 8- do povinnosti platiť úhradu za sociálnu službu podľa príjmu a majetku doplniť aj § 32- SS poskytovanú v zariadení dočasnej starostlivosti o deti.
- V § 72 ods. 18- doplniť nové písmeno- na účely platenia úhrady za sociálnu službu odpočítanie aj úhrady za sociálnu službu alebo jej časti, ktorú spoločne posudzovaná platí zo svojho príjmu poskytovateľovi tejto sociálnej služby za prijímateľa sociálnej služby, ktorého príjem sa s jeho príjmom spoločne posudzuje a spoločne započítava. Ide o odstránenie interpretačných problémov.
- V § 72 ods. 10- z hľadiska ochrany majetku na účely platenia úhrady za poskytovanú sociálnu službu precizovať úroveň tejto ochrany, ak len výška peňažných úspor sama o sebe je vyššia ako suma 10 000 eur.
- V § 73 ods. 6- doplniť, že prijímateľ SS nie je povinný „v čase platenia úhrady za sociálnu službu“ platiť úhradu za sociálnu službu, ak jeho príjem je nižší.....Ide o precizovanie právnej úpravy v záujme odstránenia interpretačných problémov.
- V § 73 ods. 12- ustanoviť, že pohľadávkou je nezaplatená úhrada za sociálnu službu alebo jej časť po odpočítaní sumy uplatnenej právnej ochrany zostatku z príjmu po zaplatení tejto úhrady v čase platenia úhrady. Ďalej explicitne ustanoviť, že právna ochrana povinného zostatku z príjmu sa uplatňuje aj pri vymáhaní pohľadávky nezaplatenej úhrady za sociálnu službu alebo jej časti, a táto právna ochrana sa vzťahuje aj ak dlžník už nie je (prestal byť) prijímateľom sociálnej služby poskytovanej konkrétnym poskytovateľom sociálnej služby, ktorý je veriteľom. Ide o rešpektovanie účelu právnej ochrany zostatku z príjmu, pričom garantovaný zostatok z príjmu nemožno uplynutím času spravodlivo považovať a kvalifikovať ako súčasť pohľadávky nezaplatenej úhrady. Novo je potrebné v záujme ochrany prijímateľov sociálnej služby ustanoviť podmienky

splatnosti pohľadávky, a to aj po ukončení právneho vzťahu poskytovania sociálnej služby.

- V § 73 ods. 12- pri poskytovaní sociálnych služieb nezaopatreným deťom odstrániť kvalifikáciu sumy nezaplatenej úhrady alebo jej časti, ktorá vznikla v dôsledku uplatnenia právnej ochrany zostatku z príjmu po zaplatení úhrady v čase platenia tejto úhrady, ako pohľadávky poskytovateľa sociálnej služby- táto nezaplatená úhrada alebo jej časť sa od nezaopatreného plnoletého dieťaťa nebude evidovať ako pohľadávka a teda nebude sa od neho vymáhať pri zmene jeho príjmových a majetkových pomeroch- ide o odstránenie nevyváženej právnej úpravy z hľadiska prístupu k nezaopatreným deťom pri platení úhrady najmä vo vzťahu k podmienkam platenia úhrady pri nariadenej ústavnej výchove vykonávanej v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí. V rámci prechodných ustanovení riešiť zánik pohľadávok vzniknutých z tohto titulu podľa doterajšej právnej úpravy, ktoré sú evidované ku dňu nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy.
- V § 77 ods. 7- sa novo ustanoví spôsob výpočtu FPP, ak neverejný poskytovateľ SS poskytuje SS, ktorú obec alebo VUC v predchádzajúcom rozpočtovom roku neposkytovali alebo nezabezpečovali verejným poskytovateľom- nebude vychádzať zo skutočných alebo predpokladaných bežných výdavkov neverejného poskytovateľa a jeho skutočných alebo predpokladaných príjmov z platenia úhrad za SS, ale z priemerných bežných výdavkov na poskytovanie tejto sociálnej služby aj v pôsobnosti inej obce alebo iného vyššieho územného celku za predchádzajúci rozpočtový rok, a len ak porovnanie s inými verejnými poskytovateľmi nebude možné, tak zo skutočných alebo predpokladaných EON tohto neverejného poskytovateľa; osobitný spôsob výpočtu ustanoviť, ak bude v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku pôsobiť viac neverejných poskytovateľov sociálnej služby príslušného druhu, ktorí sa budú uchádzať o poskytnutie FPP.
- V § 75 ods. 11 – pri vymedzení verejného záujmu zabezpečiť previazanosť s obsahom komunitného plánu SS a koncepciou rozvoja sociálnych služieb.
- V § 75 ods. 16 osobitne časovo vymedziť tolerovanú neprítomnosť pri ambulantnej sociálnej službe.

2. Podpora procesu deinštitucionalizácie

- navrhujeme ustanoviť v zariadeniach pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, čo sa považuje za „regulovaný počet miest v jednej budove tohto zariadenia“ tak, aby sa neobchádzal účel deinštitucionalizácie,
- novo ustanoviť reguláciu počtu prijímateľov sociálnej služby v denných stacionároch najviac pre 20 prijímateľov sociálnej služby v jednej budove tohto zariadenia - humanizácia podmienok poskytovania tejto sociálnej služby a jej priblíženie rodinným podmienkam prevádzkovania.
- navrhujeme podmieniť poskytovanie SS v zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb a špecializovanom zariadení, v ktorých poskytovanie SS je podmienené stupňom odkázanosti na pomoc inej osoby pri sebaobsluže, právnou podmienkou, že nie je možné alebo postačujúce poskytnúť domácu opatrovateľskú službu. Uvedený návrh je

realizáciou konceptu deinštitucionalizácie sociálnych služieb s preferenciou terénnych sociálnych služieb v prirodzenom rodinnom prostredí.

- navrhujeme novo ustanoviť, že ak sa v DSS poskytuje SS deťom, poskytuje sa im aj odborná činnosť podľa § 16 ods. 1 písm. m) a n)- t.j. aj pomoc pri pracovnom uplatnení a pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia,
- v rámci sociálneho posudku precizovať obsahové náležitosti, aby bolo zrejmé, že bolo vykonané šetrenie v domácnosti v rodinnom prostredí.

3. Registrácia

- sprísnia sa podmienky registrácie poskytovateľov sociálnych služieb (údaje o priestorových, personálnych a materiálnych podmienkach).
- ustanoviť pre sociálne služby, ktorými sú špecializované sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia a stimulácia komplexného vývoja dieťaťa so zdravotným postihnutím vykonávané ako samostatné odborné činnosti na základe akreditácie na odbornú činnosť udelenú ministerstvom, že oprávnenie poskytovať tieto sociálne služby nevzniká odo dňa zápisu do registra ale vzniká na základe právoplatného rozhodnutia o udelení akreditácie a zápis do registra má už len evidenčné nie právotvorné účinky,
- ako náležitosť žiadosti o zápis do registra ustanoviť súhlas zodpovedného zástupcu s ustanovením do tejto funkcie,
- pri registrácii aj FO žiadajúca o zápis do registra bude povinná uviesť právnu formu- len z tej sa dá vyvodiť, či bude poskytovať sociálnu službu za účelom dosiahnutia zisku
- novo sa ustanoví povinnosť poskytovateľa sociálnej služby do ôsmich dní písomne oznámiť vyššiemu územnému celku skutočný deň začatia poskytovania sociálnej služby. Táto povinnosť sa premietne aj do ustanovenia upravujúceho podmienky výmazu z registra. Preukazovanie začatia poskytovania sociálnej služby má právnu súvislosť s vykonaním výmazu z registra, ak poskytovateľ nezačal poskytovať sociálnu službu najneskôr do šiestich kalendárnych mesiacov odo dňa zápisu do registra.
- ustanoví sa, že zodpovedný zástupca poverený za poskytovanie sociálnej služby musí byť v pracovnom pomere k poskytovateľovi sociálnej služby, a to len s jedným poskytovateľom sociálnej služby. Ide o odstránenie nedostatkov interpretačnej a aplikačnej praxe, pri ktorých sa za splnenie požiadavky existencie pracovnoprávneho vzťahu k poskytovateľovi sociálnej služby považovalo aj uzatvorenie dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, čo vzhľadom na povahu, obsah a charakter vykonávanej činnosti - hlavná činnosť poskytovateľa sociálnej služby, bolo v rozpore so Zákonníkom práce.
- za údaje o personálnych podmienkach na účely konania o zápis do registra poskytovateľov sociálnych služieb sa novo upraví povinnosť žiadateľa o zápis do registra predkladať aj meno, priezvisko, miesto trvalého pobytu a rodné číslo fyzických osôb, ktoré žiadateľ o zápis do registra zamestnáva alebo bude zamestnávať v pracovnoprávnom vzťahu spolu s predložením súvisiacich dokladov o tomto pracovnoprávnom vzťahu, resp. akceptačného listu.

- zväži sa povinnosť VUC vykonať ohliadku miesta výkonu poskytovania sociálnej služby,
- doplniť dôvody pre výmaz z registra poskytovateľov sociálnej služby, (napríklad za neoznámenie zmien rozhodujúcich skutočností).

4. Kvalifikačné predpoklady

- prehodnotí sa možnosť a podmienky vykonávania špecializovaného sociálneho poradenstva pre fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím aj fyzickou osobou so stredoškolským vzdelaním a prehodnotí sa aj súlad kvalifikačných predpokladov so zákonom o sociálnej práci,
- navrhujeme zapracovať problematiku výkonu samostatnej praxe sociálneho pracovníka v prípade odborných činností, ktoré môžu byť vykonávané ako samostatná odborná činnosť.

5. Dohľad, kontrola, kvalita

- zavedie sa možnosť zriaďovať a zrušovať detašované pracoviská mimo sídla MPSVR SR za účelom výkonu pôsobnosti hodnotenia kvality poskytovanej sociálnej služby
- upraví sa personálny normatív pri vybraných druhoch sociálnych služieb prehodnotí sa normatív pre útulky, domovy na polceste, zariadenie núdzového bývania, a pre denné stacionáre, a to pri rešpektovaní osobitosti cieľových skupín ako aj štruktúry prijímateľov.